

jeg ikke kan slutte mig til dem, der troe, at dette Lovforslag ganske i den foreliggende Skikkelse kan fremmes, saaledes at den fra dette Thing kan gaae til Regjeringen, for der at modtage sin Sanction.

Ryholm: Om det nærværende Lovforslag skal jeg tillade mig at udtale mig derhen, at jeg virkelig ikke troer, at man, saaledes som det foreligger, bør standse det i dets videre Gang (Hør H). Jeg ønsker vistnok ikke, at det ved nogen brat Overgang voblikkeligt skal vedtages; jeg troer, at selv et lille Ophold, hvis det skulde gjøres fornødent, dog ikke vil bevirke, at det standses, men jeg troer, at Lovforslaget i og for sig selv indeholder saamange Goder, at vi Alle maae ønske, at det maa komme frem som Lov. Jeg troer, at Lovforslaget har det Gode ved sig, at de Uligheder, som den hidtil gjældende Communalanordning af 13de August 1841 unægteligt indeholder, blive jævuede. Jeg hører vel ikke til dem, der ikke med særdeles Anerkjendelse paaffjønner, at man gav Anordningen af 13de August 1841 paa den Tid; jeg holder mig overbeviist om, at, om den Tid ikke er der, saa skal den komme, hvor man skal talke for, at denne Communallov udkom, og jeg er overbeviist om, at de Frugter, den har baaret, skulle vise sig at have været til ikke ringe Gavn for Fædrelandet. Men jeg troer tillige, at det gaaer denne Lov, som de fleste andre; den maa skride frem med Tiden, eller ogsaa kan den ikke længere vinde Folkets Interesse. Saaledes forholder det sig med den nu bestaaende Lov. Valgretten — og det er jo den, det nærværende Lovforslag fornemmelig beskæftiger sig med — er saa ulige fordeelt, idet paa den ene Side Folk med et meget høit Hartkorn skulle være fødte Medlemmer, og man paa den anden Side udelukker et meget stort Antal Medborgere, som ere bidragydende, at den ikke længere har Folks Interesse for sig. Vel troer jeg ikke, at Ulempen bestaaer alene deri; men jeg holder mig overbeviist om, at den høitærede Indenrigsminister efter de Udtalelser, han tidligere har ladet falde her som Landsþingsmand, ogsaa vil vide, naar det nærværende Lovforslag ophæves til Lov, da at bidrage Sit til — og det vil for ham være

meget let —, at Communalbestyrelsernes Virken for Fremtiden bliver her i Landet noget ganske Andet, end den hidtil har været; thi, bliver det ikke Tilfældet, at den bliver af en ganske anden Betydning end hidtil, da behøver man sandelig ikke at frygte for at udvide Valgretten; thi da troer jeg, at man mindre behøver at frygte for ikke at faae Valgere til at møde, end man behøver at frygte for at faae Folk til at modtage Valget. Saaledes er det efter det practiske Kjendskab, jeg har til en stor Deel af Landet. Ved de fleste Møder, hvor der er Tale om, at Folk skulle møde for at vælge, slaes man ikke om at komme til at vælge, og man maa snarere bruge strenge Midler, for at faae Nogen til at modtage Valget. Saaledes staaer Sagen efter det Begreb, jeg har derom; men, er det saa, da behøver man heller slet ikke at frygte for at gaae ind paa det nærværende Lovforslag, som unægtelig giver en Udvidelse med Hensyn til Valgretten, og altsaa er et Fremfritid. Jeg troer vistnok ikke, at den hidtil bestaaende Indretning i Almindelighed har medført nogen Skade; det kan maaskee være Tilfældet enkelte Steder, hvor de 32 Edr. Hartkornsbesiddere have ladet møde ved Fuldmægtige; men i Almindelighed er jeg overbeviist om, at det i den større Deel af Landet har gjort saare megen Gavn, at disse Mænd have deeltaget deri. Men det er ligesaa vist, at, saaledes som Sagerne nu staae, ønske i Reglen allermindst af Alle Besidderne af 32 Edr. Hartkorn for Fremtiden at sidde i Sogneforstanderskabet som fødte Medlemmer. De føle meget vel, at det ikke stemmer med vor Udvikling, og, er det Tilfældet, troer jeg virkelig, at man kan lade Frygten i Anledning af Udkastets Forandring i saa Henseende fare. Paa den anden Side troer jeg ligesaa lidt, at man skal frygte for, at Huusmændene ville udøve en særdeles skadelig Indflydelse, naar en Ret af ikke større Betydning end den, der gives i nærværende Lovforslag, bliver dem forundt, nemlig, at de kun faae $\frac{2}{5}$ Valgmænd imod de andre $\frac{3}{5}$. Det troer jeg ikke vil virke skadeligt. I Reglen ville de ikke syndelig benytte denne Ret; men det vil stifte den Gavn, at der ikke opstaaer nogen Opinion, hvor der ingen Meningsforskjel bør være, at